

“TV Latvija” “Mana balss” 04.09.2021 - 25.09.2021.

Ilze Jaunalksne - Rēdere

Rīgā, 2021.gada 16.decembrī

“TV Latvija” “Mana balss” 04.09.2021 - 25.09.2021.

Analizētie raidījumi:

04.09. Par sejas masku atcelšanu skolēniem

11.09. Par pensiju 2.līmeņa uzkrājuma brīvprātīgu izņemšanu

18.09. Neskrāpē mašīnu - prasi lielāku stāvvietu

25.09 Par lielāku finansējumu vēža ārstēšanai

1. UNIVERSĀLIE KRITĒRIJI

1.1. Atbilstība projekta satura koncepcijā definētajiem sabiedriskā pasūtījuma uzdevumiem.

Raidījums nosaukts sabiedrības iniciatīvu platformas ManaBalss.lv vārdā. Tas pagaidām ir lielākais ‘grassroots’ jeb pilsoņu brīvprātīgi radītais līdzdalības projekts Latvijā. Tajā ar savu priekšlikumu jaunam likumam vai likumu grozījumiem var nākt klajā jebkurš Latvijas pilsonis, kurš sasniedzis 16 gadu vecumu. TV 24 jau ceturto gadu īstenotais projekts, analizē šajā platformā iesniegtās iniciatīvas, tādējādi veicina domu apmaiņu un pilsonisko līdzdalību demokrātiskas valsts attīstībā. Tāpat raidījums arī veic sabiedrības izglītošanas un informēšanas funkcijas. Izvērtējot recenzijā apskatāmos raidījumus, secināms, ka tajos tiek īstenoti sabiedriskā pasūtījuma uzdevumi. **(Atbilst)**

1.2. Atbilstība projekta satura koncepcijā definētajam mērķim un uzdevumam.

Projekta autori kā savu mērķi definē sabiedriski nozīmīga un daudzveidīga satura radīšanu televīzijā. Un par savu uzdevumu autori nosaka cilvēku viedokļu izziņāšanu un plašāku iesaisti sabiedriski politiskajos notikumos, kas arī īstenojas raidījumā “Mana balss”. **(Atbilst)**

1.3. Projektam ir ilgtspējīgs efekts, tostarp žurnālistikas un mediju profesionālās kvalitātes uzlabošanā.

“Mana balss” ir diskusiju raidījums par platformā ManaBalss.lv iesniegto iniciatīvu lietderību un atbilstību sabiedrības vairākuma interesēm. Tajā piedalās priekšlikumu autori, tāpat arī lēmumu pieņēmēji un jomas eksperti. Īpaši šajos Covid-19 pandēmijas apstākļos, kad valdības un Saeimas komunikācija ar sadarbības organizācijām vērtējama kā fragmentāra, ar medija starpniecību tiek īstenots nepieciešamais dialogs visai sabiedrībai būtisku lēmumu pieņemšanā. Un tas nozīmē, ka šādam diskusiju formātam ir un būs ilgtspējīgs efekts. **(Atbilst)**

1.4. Satura pieejamības nodrošināšana daudzveidīgās satura izplatīšanas platformās un sasniedzamā auditorija (par pamatu ņemt projekta pieteikumā noteikto).

Projekta autori koncepcijā nav norādījuši sasniedzamo auditoriju. Bet TV 24 ir stabils skatītāju loks. Arī raidījuma pastāvēšana vairākas sezonas pēc kārtas demonstrē skatītāju pieprasījumu pēc šāda formāta diskusijas. Mediju pētījumu firmas “Kantar Latvia” dati rāda, ka iepretim 2019.gada septembrim, 2021.gada septembra raidījumu auditorija pat nedaudz ir pieaugusi (Rtg% 0.15 % (2019) ; Rtg% 0,17% (2021)).

Raidījums, kā vairums TV 24 programmu, notiek tiešraidē un to var vērot arī interneta vietnē TV24.lv . Par veiksmīgu uzskatāms arī “Mana balss” būtiskāko un interesantāko diskusijas fragmentu un citātu sagatavošana un demonstrēšana interneta vietnē xtv.lv. Tādējādi tiek radīta papildu pievienotā ziņu vērtība. **(Atbilst)**

1.5.Satura atbilstība žurnālistikas ētikas un profesionālajiem standartiem, politiskās neitralitātes ievērošana tēmu un viesu izvēlē, viedokļu daudzveidība (ņemot vērā satura žanra specifiku)

Raidījums nodrošina dažādu sabiedrības grupu interešu atspoguļošanu. Arī viesu izvēlē tiek ievērots līdzsvars starp varas pārstāvjiem, ekspertiem un atbildīgiem pilsoņiem, kuri vēlas panākt uzlabojumus gan savas dzīves kvalitātes uzlabošanai, gan valsts attīstībai kopumā. Tā kā raidījuma tēmas sakrīt ar platformā Manabalss.lv iesniegtajām iniciatīvām, tad studijas viesis parasti ir priekšlikuma iesniedzējs - biedrības, asociācijas pārstāvis vai arī konkrēts indivīds. Un tādējādi tiek nodrošināta sabiedrības iesaiste raidījuma tapšanā. Diskusija atbilst žurnālistikas ētikas un profesionālajiem standartiem. **(Atbilst)**

2. SPECIĀLIE KRITĒRIJI SATURA AUDIO UN AUDIOVIZUĀLĀ FORMĀTA NOVĒRTĒŠANAI

2.1. Formas kritēriji (atbilstība formātam, scenārija dramaturģijas kvalitāte, vēstījuma dinamika, režijas kvalitāte, mūzikas izmantošanas prasmes, subtitru kvalitāte)

Raidījuma *intro* ir veiksmīgs un atbilst raidījuma saturam. Jau diskusijas sākumā parādās Manabalss.lv logo, kas veido asociāciju ar šo platformu. Ar minimāliem līdzekļiem panākts mūsdienīgs studijas iekārtojums. Veiksmīgi ar ekrānu starpniecību tiek integrēti viesi, kuri nevar/nedrīkst piedalīties klātienē.

Ieteikums raidījuma veidotājiem padomāt par diviem dažādiem sižetiem viena raidījumā laikā (ne visos, bet kādā plašākā tēmā noteikti). Jo diskusija raidījuma vidū nereti attīstās jau daudz tālāk par raidījuma sākumā pieteikto tematisko uzstādījumu. Un īss sižets palīdzētu noturēt 50 minūšu garās diskusijas dinamiku, iedotu precīzāku tālāko saturisko virzienu. Piemēram, raidījumā par papildus nepieciešamo finansējumu vēža slimnieku medikamentiem, būtu vērts iezīmēt, ka Latvijā nemaz nav vēža slimnieku reģistra. Tāpēc izsekot līdzī raidījumā apspriestā priekšlikuma ieviešanai dzīvē - kuram un cik daudz palīdzētu jaunākās zāles, nemaz nav iespējams. Vēl viena ideja papildu sižetam - varētu apkopot, cik iniciatīvas platformā Manabalss.lv jau ir bijušas saistītas ar priekšlikumiem domātiem vēža pacientiem, un cik no tām sasniegušas savus mērķus. **(Atbilst)**

2.2. Satura kritēriji (redaktora un producēšanas darba kvalitāte, satura vērtība un oriģinalitāte, valodas lietojums, grafika un vizuālie risinājumi)

Šāda veida diskusijas ir vērtīgas un noderīgas. Pirmkārt, tās atbalsta jau vairākus gadus īstenotu pilsonisko iniciatīvu un to nostiprina. Tāpat ļauj izdiskutēt konkrēto priekšlikumu vēl parakstu vākšanas stadijā. Producenti veiksmīgi atlasa tēmas. Jo recenzijā apskatītie raidījumi katrs skāra vismaz vairākus tūkstošus sabiedrības locekļus un bija pārdomāta arī viesu atlase. Konceptijā norādītais uzstādījums – uzaicināt uz diskusiju pretēju viedokļu paudējus gan līdz galam neīstenojas, jo, piemēram, vēža slimnieku papildu finansējumam vēltītajā diskusijā pret šo priekšlikumu neviens neuzstājās. Savukārt raidījumā par tiesībām prasīt plašākas autostāvvietas, būtu bijis interesanti dzirdēt autovadītājus (kaut vai ielu interviju formātā), un iztrūka pilsētvides plānotāja vai cita pašvaldības atbildīgās amatpersonas viedoklis. Arī sejas masku valkāšanu aktualizēšana skolās nenoliedzami ir svarīgs jautājums, bet to būtu vēlams mazliet paplašināt vairāk par “patīk/nepatīk”, vai nu ar raidījuma veidotāju sagatavotiem medicīniskiem pētījumiem vai kāda epidemiologa ierakstītu komentāru. Un iespējams tēmu varēja sasaistīt ar gaisa kvalitātes uzlabošanu skolās un atbilstošiem mērījumiem. Piemēram, par skolu ventilācijas un gaisa apmaiņas sistēmu modernizāciju un tās ieviešanai piešķirto 7,2 miljonu lielo valsts finansējumu diskusijas vadītājs nevienam nejautāja. Kopumā vēlams redaktoram vairāk strādāt ar diskusijas vadītāju pie raidījuma sagatavošanas.

Ja vien tehniski tas ir iespējas, viesiem fonā esošo ekrānu veiksmīgi varētu izmantot kādas grafikas vai citas ilustratīvas informācijas demonstrēšanai. (Atbilst)

2.3. Vadītāji: profesionālās īpašības un iemaņas (personas profesionālās darbības oriģinalitāte, prasme uzrunāt, ieinteresēt, piesaistīt auditorijas uzmanību, ķermeņa valodas prasme, spēja reaģēt neordinārās situācijās, spēja nodrošināt stabili profesionālo kvalitāti, līdzdalība satura komunikācijā, prasme vadīt intervijas, sarunas, diskusijas, improvizācijas prasme, prasme strādāt tiešraidē, sagatavotības līmenis)

Recenzijā vērtējamus raidījumus vada žurnālists Sandijs Semjonovs. Pieredzējis tiešraides profesionālis. Ar lielisku reakciju, prasmi ieinteresēt, improvizēt, uzturēt diskusijā nepieciešamo spriedzi un to prasmīgi noturēt. Tomēr šādai gandrīz stundu garai diskusijai būtu nepieciešams rūpīgāks sagatavošanās darbs un mērķtiecīgāka sarunas virzīšana.

Ir drosmīgi runāt par pensiju 2.līmeņa uzkrājuma brīvprātīgu izņemšanu, ko nesēn īstenoja Igaunija. Vienīgi diskusijas vadītājs aizvirzīja sarunu par pensiju sistēmas kvalitāti Latvijā kopumā. Un tādējādi konkrētais priekšlikums palika nepietiekami izdiskutēts. Tāpat raidījuma pieteiktās tēmas kontekstā netika skartas aktuālās likuma izmaiņas Latvijā, kas ļauj pensiju 2.līmenī uzkrāto kapitālu mantot. Par to visi nezina, jo pērn 11 miljoni eiro tika ieskaitīti valsts budžetā, lai gan tos varēja mantot konkrēto cilvēku radinieki, ja vien būtu atbilstoši noformēti dokumenti. Tas nenotiek automātiski. Tā kā šajā pensiju līmenī ir gandrīz 1, 3 miljons dalībnieku, šī aktuālā informācija noteikti būtu bijusi noderīga vairākumam raidījuma skatītāju. (Atbilst)

2.4. Iesaistītais personāls (žurnālisti, operatori, montāžisti un citi satura radītāji): profesionālās īpašības un iemaņas (profesionālās darbības oriģinalitāte, prasme uzrunāt, ieinteresēt, piesaistīt auditorijas uzmanību, spēja reaģēt neordinārās situācijās, spēja

nodrošināt profesionālo kvalitāti, prasme strādāt tiešraidē (ja attiecināms), sagatavotības līmenis)

Salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu raidījumiem, diskusija vairs nav tik stīva. Tas veiksmīgi panākts ar jauno studijas noformējumu, viesu izkārtojumu un vadītāja nomainīšanu. Labs operatoru un režisora darbs. Diskusijai ir vizuālā dinamika, ko veiksmīgi palīdz risināt ar kameras kustīgajiem (lēni slīdošajiem) kadriem.

Arī raidījumā pārraidītā sižeta autori strādā precīzi un profesionāli.

2.5. Papildus piebildes - skatīt iepriekš

3. REKOMENDĀCIJAS

3.1. Vai projekta realizēšana nākotnē būtu jāturpina sabiedriskā pasūtījuma ietvaros?

Projekts noteikti jāturpina sabiedriskā pasūtījuma ietvaros. Pateicoties sabiedrības aktivitātei, no 66 iesniegtajām iniciatīvām, 37 guvušas atbalstu konkrētu likumu un citu normatīvo aktu izskatā. Tas uzskatāms par vienu no augstākajiem sekmīguma rādītājiem līdzīgu platformu vidū citviet pasaulē. Un garantē arī šāda veida raidījuma pieprasījumu.

3.2. Vai projektā nepieciešami būtiski uzlabojumi? Ja jā, kādi?

Projekts tiek īstenots jau vairākas sezonas un tam jau ir stabila vieta TV 24 ēterā. Vairāki uzlabojumi jau ir notikuši. Un komanda visdrīzāk ir atvērta minimāliem eksperimentiem arī ar diskusijas formu. Atkarībā no tēmas, var *iespēlēt* raidījuma vidū kādu svarīgu citātu, papildus sižetu.

Redaktoram un raidījuma vadītājam jāsastrādājas pirms tiešraidēm vairāk un jāmodelē iespējamās pretrunas, kā diskusijā izvēlēta tēma tiešraides laikā varētu attīstīties. Jo interesantākās un arī vērtīgākās diskusijas ir tās, kurās izskan arī kritiski un pamatoti viedokļi. Tas palīdz nonākt pie produktīvākiem risinājumiem.

3.3. Projektā iesaistītā radošā personāla kompetence un profesionalitātes vērtējums, realizējot līdzvērtīgus projektus sabiedriskā pasūtījuma ietvaros.

Šādu tiešraides diskusiju sagatavošana nav iespējama bez pieredzes un noteiktām prasmēm, kas radošajam personālam neapšaubāmi piemīt.

3.4. Papildus secinājumi/piebildes

Sk.3.2

><><>

Ilze Jaunalksne – Rēdere

2021.gada 16.decembris